

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Hur delaktiga är barnen?

- *En kvalitativ intervjustudie om socialarbetares upplevelser av barns delaktighet på ekonomiskt bistånd.*

Elin Schönning & Ellen Skogshult

Kandidatuppsats
Socionomprogrammet VT 2022
Handledare: Anders Lundberg

Sammanfattning

Titel: Hur delaktiga är barnen?- *En kvalitativ intervjustudie om socialarbetares upplevelser av barns delaktighet på ekonomiskt bistånd.*

Författare: Elin Schönning och Ellen Skogshlut

Handledare: Anders Lundberg

Syftet med denna studie var att undersöka hur socialarbetare, som arbetar med ekonomiskt bistånd, skapar delaktighet för barn och om deras arbete har påverkats av den rättsliga efterlevnaden av barnkonventionen och dess barnrättsperspektiv. Vi använde en kvalitativ metod vid intervjuer för att undersöka och finna svar på vårt syfte och frågeställningar. Resultatet analyserades utifrån teorin om handlingsutrymme samt gräsrotsbryåkrat. Resultatet visar att majoriteten av socialsekreterarna inte upplever någon skillnad sedan barnkonventionen lagstiftats i svensk lag. Resultatet påvisade vidare på att respondenterna kände sig osäkra på när och hur mycket de skulle kommunicera med barn för att skapa delaktighet. Resultatet visade att samtliga respondenter ändå var överens om att det är viktigt att kommunicera med barnen för att säkerställa barnens välbefinnande, men att resultatet visar på en osäkerhet kring att involvera barn genom samtal. Respondenterna uttryckte en önskan om att barnkonventionen behövs förtydligas för att kunna använda den i deras praktiska arbete. Slutsatsen av studien är att mer tid och resurser krävs för att socialarbetarna ska kunna involvera barn i samtal och skapa delaktighet för de på ekonomiskt bistånd.

Nyckelord: Barnkonventionen, Barnrättsperspektivet, Delaktighet, Ekonomiskt bistånd, Handlingsutrymme, Gräsrotsbyråkrat.

Abstract

Authors: Elin Schönning and Ellen Skogshult

Title: How involved are the children? - *A qualitative interview study on social workers' experiences of children's participation in financial aid.*

Supervisor: Anders Lundberg

The purpose of this study was to investigate how social workers, working with financial aid, creates participation for children and if their work has been affected by the legal enforcement of the Convention on the Rights of the Child and its children rights perspective. We used a qualitative method when interviewing in order to examine and find an answer to our purpose and question at issue. The results was analyzed based on the theory of discretion and Street-level bureaucrats. The result shows that the majority of social workers does not experience any difference since the Convention on the Rights of the Child became legislated into Swedish law. Every respondent further expressed that they felt uncertain about when and how much they should communicate with children, although they agreed that communicating with the children is essential in order to ensure the wellbeing of the children. The results showed that all respondents agreed that it is important to communicate with the children to ensure the children's well-being, but that the results show an uncertainty about involving children through conversation. The respondents expressed a desire for the Convention on the Rights of the Child to be clarified in order to be enable the use of it in their practical work. The conclusion of the study is that more time and resources are required for social workers to be able to involve children in conversations about financial aid.

Keywords: The Convention on the Rights of the Child, The child rights perspective, participation, Financial aid, Street-level bureaucrats, Discretion.

Förord

Vi vill rikta ett tack till samtliga respondenter som tagit sig tid att medverka i studien och att ni delat med er av era erfarenheter samt upplevelser. Vidare vill vi tacka vår handledare Anders Lundberg som stöttat och väglett oss under hela studien. Slutligen vill vi ge ett tack till varandra, då vi stöttat varandra genom hela processen och till vårt goda samarbete.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Problemformulering	7
1.2 Syfte och frågeställningar	8
1.3 Centrala begrepp	9
1.3.1 Barnrättsperspektivet	9
1.3.2 Barnperspektiv	9
1.3.3 Barnets perspektiv	9
1.4 Arbetsfördelning	9
1.5 Disposition av studien	10
2. Bakgrund	10
2.1 Barnkonventionen	10
2.2 Barnkonventionen som lag i Sverige	11
2.3 Ekonomiskt bistånd	11
2.4 Ekonomiskt bistånd i relation till barn	12
2.5 Barns möjlighet till delaktighet	12
3. Kunskapsläge	13
3.1 Barnkonventionen	13
3.2 Barn i ekonomisk utsatthet i relation till ekonomiskt bistånd	14
3.3 Barns delaktighet	15
4. Teori	16
4.2 Gräsrotsbyråkrater	17
4.3 Handlingsutrymme	18
5. Metod	18
5.1 Val av metod	19
5.2 Konstruktion av intervjuguide	19
5.3 Konstruktion av informationsbrev och samtyckesblankett	20
4.5.1 Informationsbrev och samtyckesblankett	20
5.4 Genomförandet av intervju	20
5.5 Urval	21
5.5.1 Presentation av respondenter	22
5.6 Bearbetning och analys	22
5.6.1 Tabell över analysens teman	23
5.7 Förförståelse	23
5.8 Metodens kvalitet	23
5.8.1 Tillförlitlighet	24
5.8.2 Äkthet/autenticitet	24
5.9 Forskningsetiska övervägande	25
6. Resultat och analys	26

6.1 Barnkonventionen.....	27
6.2 Barnrättsperspektivet.....	30
6.3 Socialarbetarens arbete.....	33
6.4 Barn på ekonomiskt bistånd.....	34
7. Diskussion.....	36
7.1 Resultatdiskussion.....	36
7.2 Metoddiskussion.....	38
7.3 Slutsatser och förslag på vidare forskning.....	40
Referenslista.....	41
Bilaga 1: Intervjuguide.....	45
Bilaga 2: Informationsbrev.....	47
Bilaga 3: Samtyckesblankett.....	48

1. Inledning

I följande kapitel kommer vi presentera problemformuleringen och dess avgränsning för studien samt studiens syfte och frågeställningar. Vidare beskriver vi tre centrala begrepp för studien, arbetsfördelning samt hur studien är disponerad.

1.1 Problemformulering

Socialtjänsten har som uppdrag att ta hänsyn och synliggöra barn i deras utredningar (Socialstyrelsen, 2021a). Enligt Socialstyrelsen (2021a) finns det en tradition på ekonomiskt bistånd som präglas av att vid utredning av ekonomiskt bistånd utgår man från det vuxna perspektivet och att det är föräldrarnas situation som ska utredas. Men hur ska barnen involveras och vem ska utreda deras situation, det är en fråga som kvarstår. Socialstyrelsen (2021b) uppger att år 2020 fanns det 130 000 barn som levde i familjer med biståndshushåll och att ca 53 000 barn levde i biståndshushåll som klassades som ett hushåll med långvarigt bistånd. Men hur tar man hänsyn till barnen, när ska de få komma till tals och hur ska man göra de delaktiga?

I en artikel från Advokaten (2008) talar de om det osynliga barnet i biståndsutredningar och hur barnet ses som ett objekt till föräldraskapet, snarare än som en egen aktör med egna rättigheter. Vidare beskriver Sveriges kommuner och landsting (SKR, 2018) en likvärdig bild av synen på att barn tenderar att ses som ett objekt till de vuxna snarare än en egen person. Under de senaste åren har det börjat ske en förändring på synen av barn genom begreppet barnrättsperspektivet som kommit att hamna i fokus när barnkonventionen blivit lag (SKR, 2018). Barnrättsperspektivet handlar om att alla beslut och processer som rör barn ska vara barnrättsbaserade, det vill säga ha sin grund i barnkonventionen (ibid). Barnkonvention är FN:s konvention om barns rättigheter till att vara en egen individ med egna rättigheter och inte en ägodel till någon vuxen (UNICEF, 2020a). I ett steg att stärka barns rätt i Sverige så implementerade Sverige år 2020 barnkonventionen som lag i syfte att stärka barns rättigheter, genom att förtydliga att de är egna rättighetsbärare (Regeringskansliet, 2020).

Efter att barnkonvention blivit lag har barnet kommit att hamna i ett större fokus, än tidigare då man utgick från vuxenperspektivet (Regeringskansliet, 2020) Det handlar både om barnets egna perspektiv, men också utifrån barnrättsperspektivet. Vid utredningar av ekonomiskt bistånd ska socialtjänsten i de fall som berör barn utgå från barnets perspektiv samt säkerställa

barnets rättigheter enligt barnkonventionen genom barnrättsperspektivet (Socialstyrelsen, 2021a). I socialtjänstlagen (SFS 2001:453. Socialtjänstlag) framkommer det att alla myndighetetr har en skyldighet att inkludera barn och låta dem föra sin talan utifrån att barn har en lagstadgat rätt att få komma till tals. Där av har ekonomiskt bistånd en skyldighet att inkludera barn genom att de tillhör en myniighet. Trost barns rätt att bli delaktiga på ekonomiskt bistånd visar Socialstyrelsen (2015) i en rapport tillsammans med länsstyrelsen en annan bild. Studiens syfte var att undersöka barnperspektivets användande på ekonomiskt bistånd. Resultatet av studien påvisade brister i 78% av alla ärende som de granskade avseende barn.

Utifrån ovanstående diskussion blir det relevant för oss att undersöka socialarbetares erfarenheter av barnkonventionen och beaktandet av barnrättsperspektivet för att skapa delaktighet för barn på ekonomiskt bistånd. Ovannämnda artiklar och rapporter påpekar att det finns en bristande kunskap i Sverige och hur samhället ska använda sig av barnkonventionen i praktiken. I relation till ekonomiskt bistånd synliggör ovanstående diskussioner en brist på barns delaktighet på ekonomiskt bistånd. Att ekonomiskt bistånd utgår från ett vuxenperspektiv är inget som är konstigt, då de utreder de vuxnas situation. Men när barn nu ses som egna rättsbärare, hur tar man då hänsyn till barnen på ekonomiskt bistånd, vem, vad och hur frågar man barnet och när ska barnet vara delaktig? Av den anledningen har vi valt att avgränsa vår studie till att enbart fokusera på ekonomiskt bistånd.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syfte med studien är att undersöka hur socialarbetare på ekonomiskt bistånd resonerar om barns delaktighet.

Frågeställningar:

- Hur upplever socialarbetare skillnad i sitt arbete på ekonomiskt bistånd, när barnkonventionen blivit lag?
- Hur skapar socialarbetaren en möjlighet för barn att vara delaktiga i processen av ekonomiskt bistånd?
- Involveras barnrättsperspektivet i processen av ekonomiskt bistånd?

1.3 Centrala begrepp

Nedan presenteras tre centrala begrepp som är relevanta för studien, där en förklaring finns kring begreppen och hur de avses användas i studien.

1.3.1 Barnrättsperspektivet:

Barnrättsperspektivet handlar om att alla ärende som rör barn ska vara förankrade i barnkonventionen (SKR, 2018). Det betyder att alla beslut och arbetsmodeller ska vara utformade med en barnrättsbaserad grund. Att arbetet är utformat utifrån en barnrättsbaserad grund innebär att arbete innehåller barnkonsekvensanalyser och/eller utredning av barnets bästa.

1.3.2 Barnperspektiv:

Barnperspektivet innebär föreställningar som individer har om barnet utifrån sina egna erfarenheter och kunskaper (SKR, 2018). Det kan bland annat handla om vilket yrke individen har, och vilket sammanhang de då träffar barnet i, eller hur ens uppväxt själv var och vilka erfarenheter man har därifrån. Individen ser till det som är viktigt för den själv under sin uppväxt och använder det på olika sätt, kopplat till barnet.

1.3.3 Barnets perspektiv:

Handlar om barnet och barnets rätt att få uttala sig i frågor som rör dem (SKR, 2018). Barnets perspektiv fokuserar på att fråga barnet om deras egna synpunkter för att få deras upplevelser. Genom att fråga efter barnets synpunkt, så utgår man ifrån barnets perspektiv.

1.4 Arbetsfördelning

Genom arbetets gång har vi haft gemensamma diskussioner, om hur vi ska dela upp arbetet med utgångspunkten att vi båda ska känna oss delaktiga. Vi har under studiegång valt att sitta tillsammans och arbeta mellan 1–3 gånger i veckan för att lättare kunna föra diskussioner om studiens upplägg. Övrig tid har vi arbetat enskilt och vid behov haft digitala möten, via google meet. Kunskapsökningen delade vi upp i mellan oss för att effektivisera arbetet. När vi funnit relevant information genom kunskapsökningen skrev vi därefter gemensamt om kunskapsökningen, där vi delade upp kunskapsökningen till problemformulering, bakgrund, kunskapsläge samt teori. Under hela processen diskuterade vi den text vi producerat för att förlita oss om att den är begriplig att förstå och att studien har ett flytt samt en röd tråd genom

studien. Vidare förklarar vi arbetsfördelningen av genomförande av intervjuer samt bearbetning och analys av data under metoddelen. Arbetsfördelningen i studien har fungerat bra och varit jämnfördelad, vilket gett oss bra förutsättningar att slutföra studien.

1.5 Disposition av studien

Studien inleds med en problemformulering som beskriver fenomenet samt syfte och frågeställningar. Vidare beskrivs centrala begrepp och arbetsfördelningen. I det andra kapitlet presenteras bakgrundsinformation som är relevant för studien. I tredje kapitlet presenteras kunskapsläget och tidigare forskning av ämnet samt hur sökproceduren gick till för att finna relevant forskning. I fjärde kapitlet presenteras teoretiska utgångspunkter. I femte kapitel presenteras metodvalen för studien. I kapitel sex presenteras analysen och resultatet av vår insamlade data utifrån tidigare forskning och valda teorier. I kapitel sju diskussionen av insamlade data med sammanfattning och slutsats av studien. I studien kommer det inför varje kapitel att presenteras en kort sammanfattning om vad som avses ta upp under kapitlet.

2. Bakgrund

I kapitlet kommer bakgrundsinformation att presenteras: barnkonventionen, barnkonventionen som lag i Sverige, Ekonomiskt bistånd samt barns möjlighet till delaktighet.

2.1 Barnkonventionen

Barnkonventionen är FN:s konvention om barns rättigheter (UNICEF, 2020a). Det är UNICEF (2020b) som är den organisation som har till uppgift att se till att barnkonventionen uppfylls och att sprida barnkonventionen i världen. Barnkonventionen utgår från 45 artiklar, där fyra av artiklarna är grundprinciper i barns rättigheter. De fyra grundprinciperna utgår ifrån artiklarna två, tre, sex och tolv.

Barnkonventionens fyra grundprinciper är följande:

- Artikel 2: Barns alla lika värde och rättigheter, som gäller för alla barn som befinner sig i landet. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3: Barnets bästa ska alltid beaktas i alla beslut som rör barnet. "Barnets bästa är grundpelare i konventionen". Vad som anses som barnets bästa skiljer sig från fall till fall, men hänsyn till barnets åsikt och erfarenheter.

- Artikel 6: Alla barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar inte bara den fysiska hälsan utan också om moraliska, psykiska och sociala hälsan för barnet.
- Artikel 12: Barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i frågor som rör dem. När man beaktar barnets åsikt i en fråga, är det viktigt att ta hänsyn till barnets ålder och mognad (UNICEF, 1989).

2.2 Barnkonventionen som lag i Sverige.

Att barnkonventionen har blivit lag innebär att den har samma status som andra lagar i Sverige (Barnombudsmannen, 2021). Barnkonventionen har möjliggjort ett viktigt verktyg för myndigheter i deras arbete med att prioritera barn, då rättigheterna har fått högre status i relation till att de blivit lag (UNICEF 2021b). I Sverige är det staten, kommunerna och regionerna som har till uppgift att säkerställa att landet och befolkning följer barnkonventionen (Barnombudsmannen, 2021).

2.3 Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är ett stöd i Sverige som individer och familjer kan söka om de har problem med försörjning. De regler som ekonomiskt bistånd utgår ifrån finns reglerad i Socialtjänstlagen (Socialstyrelsen, 2021a). Syftet med ekonomiskt bistånd är att kunna främja människors levnadsvillkor genom att skapa trygghet, jämlikhet och förutsättningar för det sociala livet (Socialstyrelsen, 2021a). Det ekonomiska stödet präglas av att varje människa ska uppnå en skälig levnadsnivå. För att bestämma skälig levnadsnivå utgår man från varje enskilt fall, där biståndet ska vara den yttersta garantin för livsföring och att människor ska kunna leva ett självständigt liv. Försörjningsstödet täcks av riksnormen, som regeringen varje år beslutar om. Riksnormerna ska täcka kostnader för livsmedel, lek och fritid, hälsa och hygien, telefon samt kläder och skor. Försörjningsstödet består även av skäliga kostnader, vilket innebär kostnader för bostad, hemförsäkring, arbetsresor med mera (ibid).

Figur 1: Ärendehandläggning (Kunskapsguiden, 2022)

Figuren visar på hur processen på ekonomiskt bistånd går till. Först kommer det in en ansökan till ekonomiskt bistånd med information om vad en person vill ansöka om (Socialstyrelsen, 2021a). Sedan startar en socialarbetare på ekonomiskt bistånd en utredning, där hen gör en bedömning av ärendet för att kunna besluta om det blir ett bifall eller avslag. Bifall innebär att ansökan har blivit godkänd och att individen blir beviljad försörjningsstöd. Att ett beslut har fått avslag innebär att ansökan inte blivit godkänd och det beviljas inget försörjningsstöd. Det sista steget handlar om att individer alltid har rätt att överklaga sin ansökan, om de upplever att den blivit felbedömd (ibid).

2.4 Ekonomiskt bistånd i relation till barn

Ekonomiskt bistånd utgår generellt ifrån ett vuxenperspektiv, utifrån att socialarbetare utreder de vuxnas möjligheter till självförsörjning (Socialstyrelsen, 2021a). I de ärenden som berör barn måste socialarbetaren ta hänsyn till barnet genom att använda sig utav ett barnperspektiv, där de behöver utreda barnets bästa vid sin handläggning.

För att socialarbetaren ska ha möjlighet att avgöra vad som är barnets bästa krävs kommunikation och delaktighet mellan socialarbetaren och barnet (Socialstyrelsen, 2021a). Både barn och vuxna har ett behov av att känna att någon lyssnar på dem, att de kan ta kontroll över sina liv och de beslut som kan påverka de (UNICEF, 2020c). Delaktighet och inflytande är två centrala begrepp som ligger till grund för att skapa en god kommunikation mellan barnet och socialarbetaren (Socialstyrelsen, 2021a).

2.5 Barns möjlighet till delaktighet

Samtal med barn är en av de viktigaste aspekterna för att skapa delaktighet för barn (Socialstyrelsen, 2018). Att komma ihåg är att barn har ingen skyldighet att delta i samtal utan de har enbart rättigheten att vara delaktiga, om de själva vill det. Viktigt att ha i åtanke är att alla barn är olika och därav deras förutsättningar vid samtal. Även om barn är i samma ålder, kan de vara olika mogna, ha olika lätt att uttrycka sig och där egenskaperna hos barnen kan skilja sig åt (UNICEF, 2020c).

Barn är generellt mer sårbara än vuxna eftersom de befinner sig i en mer utsatt situation i relation till vuxenvärlden och därav kan de vara behov av mer stöd och skydd (UNICEF, 2020c). Att barn är mer sårbara än vuxna, kan däremot inte användas som ett argument för att

inte göra barnet delaktig i beslut som rör barnet. Oavsett om barnen är i behov av skydd och stöd, har de rätt att få ta del av vad som sker i deras liv och hur det kan påverka deras livssituation (ibid).

3. Kunskapsläge

I kapitlet kommer vi diskutera tidigare forskning om barnkonventionen. Vi kommer även redovisa tidigare forskning kring utvecklingen av barnrättsperspektiv, barns rätt till delaktighet samt barn i ekonomisk utsatthet.

3.1 Barnkonventionen

I en artikel skriven av Larsson och Hultman (2020) diskuterar de när Norge inkopierade barnkonventionen som en del av norsk lag och att det ansågs som en seger för barns rättigheter. Vidare diskuterar Larsson och Hultman (2020) i sin artikel om en studie, där man undersökt Norge och Finland som inkorporerat barnkonventionen i relation till Sverige och Tyskland, som under studiens tid inte hade inkorporerat barnkonventionen (Larsson & Hultman, 2020). Av studien framkom det att inkorporeringen i sig inte anses vara tillräcklig för att stärka barns rättigheter utan att de länder som inkorporerat barnkonventionen måste arbeta, med att säkerställa att arbetet sker utifrån barns rättigheter ändå. Larsson och Hultman (2020) är tydliga i deras artikel att hänvisa till att studien om att inkorporera barnkonventionen inte har visat sig vara negativt utan de diskuterar det utifrån att det behövs ett fortsatt arbete med barns rättigheter för att stärka deras inflytande.

I en internationell studie av Lundy, Kilkelly och Byrne (2014) undersöker de hur olika länder har valt att implementera barnkonventionen. I studiens resultat framkommer det fördelar med implementeringen av barnkonventionen samt svårigheter med den. Lundy, Kilkelly och Byrne (2014) beskriver att en fördel med att inkorporera den i lagen är att det är ett sätt att förbättra barnkonventionen i praktiken på ett systematiskt sätt, genom att inrätta rutiner och uppföljningar av den. Utöver det påvisar studien att systematiska utbildningar för beslutsfattare är en viktig del för att öka medvetande och stärka barns rättigheter. Svårigheten som kom fram i studien är att tillvägagångssättet för inkorporering har sett olika ut samt att det inte funnits resultat som tyder på att inkorporeringen faktiskt har gjort skillnad för barn (ibid).

I en annan internationell studie sammanställer Art (2014) resultat samt utmaningar för implementeringen av barnkonventionen. Resultatet för studien handlar om att ändra tankesätt kring implementeringen från att ha varit fokus på att ses som en lösning till att det istället ska handla om att barnkonventionen ska ses som ett strategiskt verktyg i att systematisera policy och rutiner. Art (2014) diskuterar att bara för att barnkonventionen är lagstadgad så betyder det inte att barns rättigheter har ökat. Att barnkonventionen kan tolkas på flera olika sätt leder också till en problematik som inte alltid kan garantera att barns rättigheter har ökat.

3.2 Barn i ekonomisk utsatthet i relation till ekonomiskt bistånd

I en studie av Fernqvist (2012) undersöker hen 17 barn i åldrarna 6–18 år som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd eller som är under gränsen för att uppbära ekonomiskt bistånd. Syftet med studien var att undersöka hur barnen upplever sin vardag och hur familjepositioner påverkas av ekonomin. I studien framhålls en medvetenhet hos barn om deras ekonomiska situation och att de är medvetna om kostnader av till exempel fritidsaktiviteter och att det är en kostnad som kan belasta familjen. Vidare diskuterar Fernqvist (2012) att barnen använder sig av olika förhållningssätt samt strategier, för att hantera den ekonomiska situationen. Dessa strategier och förhållningssätt hänvisar Fernqvist (2012) sedan ha en påverkan på föreställningen om barndomen och att oroas över den ekonomiska situationen kan ge upphov till erfarenheter samt strategier som inte går i linje med barnets position av att vara barn. Att barnets position kommer att handla om ett aktörskap som präglas av ökat ansvarstagande är något som påverkas både praktiskt och känslomässigt, vilket ger upphov till problem och komplexitet i barnens uppfattning om vad ekonomisk utsatthet innebär (ibid).

I en annan studie av Fernqvist (2011) diskuterar hen hur barn påverkas av fattigdom och hur deras position som barn påverkas i relation till ekonomisk utsatthet. I studien lyfts frågan om ekonomisk utsatthet och att det är en fråga som i stora grad rör de vuxna och inte barnen eftersom de vuxna betraktas som ansvarstagande för ekonomin. Vidare beskrivs barns ekonomiska situation i en välfärdsstat vara kopplad till en familjekontext där barns ekonomiska resurser generellt tenderar att hamna under föräldrarnas på grund av att de inte ses som aktörer i frågan. Fernqvist (2011) tar upp i studien om hur barn påverkas av ekonomi i relation till ekonomiskt bistånd. Hen beskriver två olika sätt där barnet blir påverkat av ekonomiskt bistånd, det första är att barn blir exkluderad av att de är barn eftersom de inte kan

arbete. Det andra handlar om den diskurs Fernqvist (2011) beskriver som en arbets diskurs, där föräldrar måste leva upp till de rättigheter och skyldighet som arbetsmarknad kräver. Lever en förälder inte upp till arbetsdiskursen påverkar de det ekonomiska biståndet och vilket i sin tur påverkar barnet. Fernqvist (2011) diskuterar vidare att barnet inte involveras i samtal på ekonomiskt bistånd och ställer sig frågan hur barn ska kunna bli delaktiga i frågor som rör ekonomi, då det är en fråga som generellt riktar sig mot de vuxna.

Under åren 2014 och 2015 granskande Inspektion för vård och omsorg (IVO, 2015) i en studie, tre kommuner i Sverige och hur de hanterade barnperspektivet vid utredning av ekonomiskt bistånd. Granskningen visade att det fanns brister i hur socialarbetare i praktiken omvandlade barnperspektivet och att det inte tog hänsyn till barnets situation och behov. I granskning visade det sig att ett stort fokus i alla kommuner var att utgå ifrån det vuxna perspektivet och att det sällan fördes samtal med barn. En handläggare i studien diskuterar om tidsbrist och att det är en riskfaktor för barnperspektivet och att det leder till bristande dokumentation. I studien framhåller IVO (2015) vikten av stöddokument som stöd vid utredningar, men att det bara är en av flera nödvändiga åtgärder som behövs för att barnperspektivet ska bli tydligt i arbetet på ekonomiskt bistånd. Studiens resultat påvisade en avsaknad av dokumentanalyser i samtliga kommuner avseende hur beslut påverkar barn (ibid).

3.3 Barns delaktighet

I en artikel skriven av Mansikka och Lundqvist (2019) diskuterar de barnperspektivet och vilken förändring barnpedagogiken fått i samband med att barnkonventionen blivit lag. Artikeln bygger på en kvalitativ analys av två styrdokument inom barnpedagogiken i Finland, där man var intresserad av att undersöka hur barnperspektivet och delaktighet etablerade sig i Finland. Det första dokumentet som kom ut trädde i kraft 2003 och gällde ända fram till 2016, då det nya dokumentet kom ut. Mansikka och Lundqvist (2019) lyfter fram de centrala resultat i studien som visar på att barns rättigheter framställs nu i betydligt större utsträckning än vad det gjorts tidigare. Skillnaden ligger framförallt i hur pass delaktiga man gör barnen, där man kan se en stor skillnad mellan 2003 och 2016 efter att barnkonventionen blivit lag.

I en annan studie av Thörner (2017) förs en diskussion kring barn i förskoleåldern som redan vid den åldern är mogna samt kapabla att ta beslut och styra över sig själva. Av studien gick

det att utläsa att barn är nyfikna och intresserade av den kunskap som de får ta del av. Studien framhåller också att en del barn kan behöva stöd, men att de ändå kan vara kapabla till att vara delaktiga i frågor som rör dem. Thörner (2017) beskriver att de flesta barnen är i behov av stöd under sin utveckling, men för att få en chans att utvecklas krävs det också att man som barn själv tar ansvar och använder sin kompetens i de situationerna som man själv kan behärska. Studien visar på att det är miljön och pedagogernas uppgift att göra sig lyhörda och forma en miljö där barnen har chans att lära sig och ta del av saker, istället för att de skyddas från att själva kunna utveckla deras förmågor (ibid).

Larsson och Hultman (2020) skriver i en artikel om tidigare forskning avseende inkludering av barn i utredningsarbete inom socialtjänsten, som tidigare präglats av en begränsad inkludering. I studien belyser de tidigare forskningsstudier som gjorts kring barnavårdsutredningar och att det överhuvudtaget inte har genomförts samtal med barn vid utredningar. Vidare i sin artikel diskuterar Larson och Hultman (2020) de ökade krav som ställts i samband med att barnkonventionen blivit svensk lag. De beskriver att det har lett till ökade krav på kommunikation och kontakt med barnen för socialarbetare samt ett större ansvar att synliggöra barn och göra dem delaktiga i processer (ibid).

Larsson och Hultman (2020) lyfter upp ett annat perspektiv i deras artikel avseende socialarbetares handlingsutrymme och att det är de själva som bestämmer hur mycket de vill göra barnen delaktiga. I relation till handlingsutrymmet diskuterar Larsson och Hultman (2020) att socialarbetare har haft begränsat med barnsamtal utifrån att de inte vet varför de ska ha samtalen eller vad de ska handla om. Studien visar på att det finns osäkerheter kring hur barn ska bli delaktiga och hur mycket de bör vara delaktiga (ibid).

4. Teori

I kapitlet kommer de teoretiska perspektiven som ligger till grund för studien att presenteras. Den teoretiska referensramen för analysen av den insamlade data utgår från Svensson, Johnsson och Laanemets (2008) som för resonemang kring Michael Lipskys (1980) teori om gräsrotsbyråkrater (eng: Street-level bureaucrats) och deras handlingsutrymme (eng: discretion).

Teorin om gräsrotsbyråkrater och handlingsutrymme valdes för att hjälpa oss att tolka och förklara fenomen inom socialt arbete och i relation till socialarbetarna, deras dilemman som de kan stå inför gentemot klienter och organisation.

4.2. Gräsrotsbyråkrater

Begreppet "gräsrotsbyråkrat" beskrivs av Svensson, Johnsson och Laanemets (2008) som en socialarbetare som står i direkt kontakt med de människor som är i behov av hjälp eller önskar hjälp. En gräsrotsbyråkrats roll är också vidarekopplad till att vara en representant för en organisation. En gräsrotsbyråkrats roll kännetecknas av ett inbyggt dilemma, som handlar om att å ena sidan vara en medmänniska och å andra sidan vara begränsad av organisationens ramar och riktlinjer (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). En gräsrotsbyråkrat kan relatera sitt handlande utifrån ett mellanmänniskt samspel eller utifrån organisationens uppdrag. Beroende på hur gräsrotsbyråkraten handlar får det olika värden. I relation till ekonomiskt bistånd kan det handla om att en människa nekas bistånd på grund av att hen inte uppfyller organisationens krav, vilket kan tyckas vara rationellt ur ett organisatoriskt perspektiv, men utifrån ett mellanmänniskt perspektiv kan det tyckas vara märkligt (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Vidare finns ett dilemma kring en gräsrotsbyråkrats uppdrag inom en organisation som styrs av normativa samt moraliska aspekter (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). En gräsrotsbyråkrats arbete handlar om att kunna balansera klienters behov med organisationens uppdrag, så de förs samman och att båda parter uppfattar det som rätt. Gräsrotsbyråkrats handlande ska också ske utifrån deras egen specifika kunskap samt utifrån organisationens resurser (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

Makt och ansvar är vidare centrala delar för gräsrotsbyråkrater som arbetar med myndighetsutövning (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008, s.106). Ibland talar man om att myndighetsutövning även kallas för maktutövning eftersom det är gräsrotsbyråkraterna som är de professionella och sitter med makten att kunna påverka klienterna (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Gräsrotsbyråkrater har tolkningsföreträde i situationer och i relationer vilket ger dem makt i besluten som ska tas.

4.3 Handlingsutrymme

En gräsrotsbyråkrats arbete kännetecknas av att innehålla ett handlingsutrymme, som de kan använda sig av i sitt arbete gentemot klient och organisation (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008, s.16). Handlingsutrymme handlar om att socialarbetare har möjlighet att välja hur hen ska agera utifrån det utrymme organisationen ger samt utifrån hens professionella kunskap och hållning, som i sin tur påverkar vilka handlingar som anses vara rimliga och meningsfulla (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Det handlar om att socialarbetaren har möjlighet att välja hur de ska arbeta, men också arbeta utifrån deras egen kompetens och bedöma rimligheten i sitt handlande (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Organisationen sätter gränser genom givna ramar och socialarbetaren sätter egna gränser utifrån sin profession som påverka de organisatoriska. En stark socialarbetare och profession har möjlighet att påverka hur organisationerna sätter ramar, medan en svag blir snarare ett verktyg för organisationer (ibid).

Handlingsutrymme är en nödvändig aspekt till socialt arbete i relation till att socialarbetare ställs inför oförutsägbara händelser samt varierande behov (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Handlingsutrymme handlar inte om avsaknad av regler utan det handlar om möjligheten att agera mellan regler. Handlingsutrymme styrs till viss del av socialarbetarens egna intressen och värderingar och det är handlingsutrymmet som gör det möjligt att göra egna bedömningar utifrån klienters behov (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Handlingsutrymmet kan ses som en valmöjlighet för socialarbetare, som de kan använda om och när de vill. Socialarbetare kan ofta känna att de är bundna av regler, men det finns alltid ett utrymme för tolkning och tillämpning av regler och det är socialarbetarna som gör valet hur de vill tolka. Som socialarbetare kan man stanna vid att acceptera det organisationen ger utrymme för eller arbeta för att vidga det och det är det som är handlingsutrymme (ibid).

5. Metod

I kapitlet metod kommer de metoder som används i studien att presenteras och varför de används. Utöver det kommer det presenteras en beskrivning av hur studien genomförts. Kapitlet kommer att presentera val av metod, urval, datainsamling, analys och bearbetning av data, studiens tillförlighet och äkthet samt etiska överväganden. Vidare kommer vi beskriva vår förståelse samt arbetsfördelningen av studien.

5.1 Val av metod

I studien har vi valt att använda oss utav en kvalitativ metod då studien ämnar undersöka individers egna upplevelser. Allwood (2021) beskriver den kvalitativa metoden som en studie via mänsklig kommunikation. Det är språket och kommunikation som är det centrala i insamlandet av data och analysen av den. Den kvalitativa metoden är intresserad av individers egna upplevelser av ett fenomenen. Utifrån att kvalitativ metod ämnar undersöka individers egna upplevelser, valde vi att utgå ifrån kvalitativ metod eftersom studien utgår ifrån att undersöka enskilda socialarbetares upplevelser.

Kvalitativ metod innefattar olika typer av studier för att insamla data till exempel genom observationer, analys av text samt intervjuer (Ahrne & Svensson, 2016). Genom att använda sig av intervju som metod, kan forskaren komma närmare de individer eller miljöer de vill undersöka och genom det skapa en djupare förståelse (ibid). Utifrån det valde vi att utföra intervjuer som kvalitativ metod, då studien ämnar komma nära de individer vi vill undersöka och deras upplevelser av ett fenomen.

5.2 Konstruktion av intervjuguide

Vid valet av intervju som undersökningsmetod valde vi att använda oss av en intervjuguide (Bilaga 1). Bryman (2018) beskriver att vid semistrukturerade intervjuer är en intervjuguide ett bra verktyg för att veta vilka ämnen som ska omnämnas under intervjun.

En semistrukturerad intervjuguide bygger på att det finns en lista över frågeställningar som ska omnämnas under intervjun, men att det finns utrymme att ändra ordningsföljd och vilka frågor som ställs utifrån varje intervju. Att ha i åtanke vid intervjuerna är att intervjuguiden kan variera mellan intervjuerna, men att det är viktigt att intervjuguiderna är jämförbara men att de inte behöver vara identiska (Trost, 2014). Det viktiga handlar om att den ska passa individen man intervjuer, då alla människor tänker och känner på olika sätt (ibid).

Vid uppbyggnaden av studiens intervjuguide valde vi att använda oss utav sju olika teman med tre-sju frågor i varje tema, som skulle omnämnas under intervjuerna. Vidare valde vi att anpassa intervjuguiden till varje intervju för att den skulle passa de olika respondenterna.

Under studiens gång har intervjuguiden ändrats och formulerats om genom att vi har lagt till och tagit bort frågor. Detta då vi under studiens gång upptäckt nya frågor och att vissa frågor har kunnat uppfattas som svåra att förstå samt att de inte varit relevanta för vår studie. Trost

(2014) beskriver att det kan vara bra att ändra om en intervjuguide efter några intervjuer och korrigera intervjuguiden, för att se om det är något som behöver läggas till eller har varit svårtolkat. Ett exempel på en fråga som vi valde att ta bort var följande “Hur upplever du att besluten oftast mottages?” Vi valde bort den frågan utifrån att vi inte ansåg den var relevant för studien syfte. Under studiens gång lades frågor till i intervjuguiden som till exempel: socialarbeters rädsla kring att arbeta med barn samt i vilka specifika situationer de tycker det är viktigt att samtala med barn. Extra frågorna lades till eftersom det under de första intervjuerna framkommit att de är relevanta frågor för studiens syfte.

5.3 Konstruktion av informationsbrev och samtyckesblankett

Innan intervjuerna kunde genomföras konstruerade vi ett informationsbrev (Bilaga 2) samt en samtyckesblankett (Bilaga 3).

4.5.1 Informationsbrev och samtyckesblankett

För att säkerställa studiens säkerhet och skapa en trygghet till respondenterna i studien, valde vi att konstruera ett informationsbrev samt samtyckesblankett. I informationsbrevet fick respondenterna information om studien syfte och hur den information som inhämtas från de kommer att behandlas. Vidare fick de information om att deras deltagande i studien är frivilligt och att de har rätt att avbryta studien när de själva vill. Samtyckeskravet skapades som en bekräftelse av att de tagit del av informationen i informationsbrevet och som ett bevis på att de ville delta i studien.

I samband med att intervjuerna bokades, skickade vi ut ett informationsbrev på mail till respondenterna samt samtyckesblanketten. Respondenterna fick själva välja att ge ett muntligt samtycke vid intervjun eller att fylla i samtyckesblankett och skicka den till oss. Samtliga respondenter valde att ge ett muntligt samtycke vid intervjutillfället som spelades in, där de uppgav sitt namn, dagens datum samt att de samtycker till att delta i studien.

5.4 Genomförandet av intervju

Vid insamlande av data använde vi oss utav semistrukturerade intervjuer, där vi förhöll oss till vår intervjuguide (Bilaga, 1). Vid alla intervjuerna deltog båda författarna, där en ansvarade för att hålla i intervjun och den andra ansvarade för att föra anteckningar under intervjun. Samtliga intervjuer tog mellan 30–40 minuter att genomföra. Att vi genomförde intervjuerna

tillsammans gav oss bättre förutsättningar för att få en korrekt förståelse och tolkningar av respondenternas svar genom att minimera risken av feltolkningar.

Intervjuerna genomfördes digitalt, via samtalsverktyget Google meet. Digitala intervjuer med webbkamera är ett bra verktyg att använda sig av om det är svårt att träffa respondenterna fysiskt eftersom de kan likställas med fysiska möten utifrån att man ser personen (Bryman, 2018). Det var en fördel för oss att använda oss utav intervjuer digitalt, eftersom några av respondenterna befann sig på platser som var långt bort och det hade varit svåra för oss att ta oss till på grund av tid. Genom att vi använde oss utav digitala intervjuer kunde vi fortfarande behålla känslan av att träffa respondenterna fysiskt genom att vi kunde se respondenterna och följa deras kroppsspråk via videokamera. En nackdel med att genomföra intervjuerna digitalt kan vara den tekniska biten, där det finns risk att uppkopplingen kan sluta fungera vilket i sin tur kan påverka intervjuerna (Bryman, 2018). Vid genomförande av våra intervjuer upplevde inte vi några större svårigheter med tekniken utan intervjuerna gick att genomföra i sin helhet. Vid genomförande av intervjuer valde vi även att spela in intervjuerna på en telefon, via en app som fungerade som en ljudupptagare. Fördelen med att spela in intervjuerna är att man får med respondenternas tonfall samt att man kan lättare tolka upprepade ordval (Trost, 2014). Det underlättar också själva intervjun genom att man inte behöver koncentrera sig ordagrant på att anteckna, utan att man kan enbart koncentrera sig på intervjun för att sedan anteckna intervjun i sin helhet i efterhand (ibid). Genom att vi valde att spelade in intervjuerna blev det därför lättare för oss att ge fullt fokus på respondenten eftersom all ordagrann anteckning kunde göras efter intervjun.

5.5 Urval

Under vårt urval av respondenter för studien var vår intressegrupp socialarbetare på ekonomiskt bistånd. För att kunna besvara vårt syfte samt frågeställningar, valde vi att använda oss utav urvalsmetoden tvåstegsurval (Eriksson- Zetterquist & Ahrne, 2016). Tvåstegsurval handlar om att man tar kontakt med en organisation som behandlar ämnet, man vill undersöka för att sedan välja ut vilka individer vi vill intervjua (ibid). I studien handlar det om att vi tog kontakt med enheter för ekonomiskt bistånd för att sedan välja ut respondenter som hade kunskaper och erfarenheter som efterfrågades för studien.

Vidare har vi använt oss utav bekvämlighetsurval då det var svårt att hitta respondenter som hade tid att delta i studien. Bekvämlighetsurval innebär att man använder sig av kontakter man har tillgång till för att sedan fylla på med respondenter allt eftersom man hittar individer som passar för studien (Trost, 2010). Genom bekvämlighetsurvalet tog vi kontakt med tre bekanta som arbetar på ekonomiskt bistånd och har erfarenhet av studiens ämne som valde att delta i studien.

5.5.1 Presentation av respondenter

I studien deltog sex respondenter som alla arbetar på ekonomiskt bistånd i olika städer i Syd- och Västsverige. Respondenterna har arbetat mellan 1–5 år inom ekonomiskt bistånd och gemensamt är att de är i likvärdig ålder. De respondenter som arbetat under kortare tid, har tidigare haft verksam lagd praktik på Ekonomiskt bistånd och därav arbetat både innan och efter barnkonventionen blev lag. Vi är medvetna om att respondenterna i studien har egna subjektiva uppfattningar och att de inte kan representera alla socialarbetare inom ekonomiskt bistånd, men vi kan se att respondenterna kan bidra med en bild utav hur socialarbetare resonerar kring studiens syfte.

5.6 Bearbetning och analys

Intervjuerna har spelats in och ordagrant transkriberats. Transkriberingen genomfördes direkt efter att intervjuerna skett. När samtliga intervjuer var transkriberade sammanställdes intervjuerna i ett gemensamt Word-dokument, där vi sammankopplade respondenternas svar. För att effektivisera transkriberingen valde vi att dela upp arbetet så att vi transkriberade hälften av intervjuerna var. Efter att vi transkriberat intervjuerna, var det av vikt att läsa varandras transkribering för att underlätta analysarbetet samt för att båda skulle få en nyanserad bild av alla respondenter.

För att bearbeta och analysera den insamlade datan använde vi oss av en innehållsanalys. Vid en innehållsanalys söker forskaren efter gemensamma teman i den insamlade datan (Bryman, 2018). För att skapa teman behöver forskaren först hitta meningsbärande enheter i datan som bygger på budskap eller uttalanden som är återkommande hos respondenterna. Vidare skapar forskaren koder utifrån de meningsbärande enheterna som sedan kan kopplas samman till olika kategorier. Utifrån kategorierna skapas olika teman, där de olika kategorierna kopplas samman. Där det finns möjlighet att dela in kategori i huvudteman och underteman (ibid).

I vår studie använde vi oss av en innehållsanalys. Vi valde att enskilt ta ut meningsbärande enheter i intervjumaterialet som vi delat upp, för att sedan diskutera och säkerställa att vi funnit relevanta meningsbärande enheter för studiens syfte. Sedan kodade vi och kategoriserade intervjumaterialet tillsammans för att skapa en nyanserad och tillförlitlig studie. Utifrån kodningen och kategoriseringen skapade vi sedan teman som vi delade upp i underteman och huvudteman. Det ledde fram till fyra huvudteman, som vi sedan analyserar vårt resultat utifrån. Följande huvudteman skapades: barnkonventionen, barnrättsperspektivet, socialarbetarens arbete och barn på ekonomiskt bistånd.

5.6.1 Tabell över analysens teman

Huvudteman	Underteman
Barnkonventionen	Påverkan, kommunikation, inte en naturlig plats, ingen skillnad
Barnrättsperspektivet	Undersöka barnets situation, manualer, tid och resurser
Socialarbetarens arbete	Undantag vid barnfamiljer, individuella bedömningar, avslagsbeslut, fyrkantigt arbete
Barn på ekonomiskt bistånd	Medvetenhet, konsekvenser av ekonomiskt bistånd, delaktighet

5.7 Förförståelse

Vår förförståelse för studien präglas av tidigare erfarenhet av att arbeta på ekonomiskt bistånd samt tidigare kunskap från socionomutbildningen avseende socialarbetarens roll på ekonomiskt bistånd. Under studiens gång har vi varit medvetna om att erfarenheter och kunskap kan färga hur vi tolkar datan. Därav har vi under studiens gång kontinuerligt fört diskussioner om datan för att minska risken för färgning av datan.

5.8 Metodens kvalitet

Här kommer studiens datakvalité att beskrivas och reflekteras utifrån begreppen tillförlitlighet och äkthet/autenticitet (Bryman, 2018). Följande begrepp är två kriterier som används för att bedöma kvalitén av en studie.

5.8.1 Tillförlitlighet

Vid en studie är det alltid viktigt att studien bedrivs tillförlitligt (Svensson & Ahrne, 2015). Bryman (2018) beskriver fyra olika kriterier som är av vikt när man bedömer tillförlitligheten i en kvalitativ studie, vilket är följande: trovärdighet, överförbarhet, pålitlighet samt möjligheten till att styrka och konfirmera. Trovärdighet innebär att studien säkerställer att den bedrivs enligt de regler som finns samt att studiens resultat framgår till de människor som befinner sig inom området studien undersökt (Bryman, 2018). Överförbarhet utgår ifrån att det resultat som studien kommer fram till är överförbart till andra miljöer (Bryman, 2018). Pålitlighet handlar om att studien säkerställer att det skapas en tillgänglighet samt fullständig redogörelse av studiens delar, till exempel tillvägagångssätt vid intervjuer (Bryman, 2018). Möjligheten att styrka och konfirmera innebär att forskaren i studien innehar en god tro och att forskaren inte låtit personliga värderingar påverka utförandet av studien (ibid).

Centralt genom hela studien har varit att skapa en tillförlitlighet utifrån de fyra olika kriterierna. Utifrån kriteriet trovärdighet har det varit viktigt för oss att vid bearbetning och analys av vår data innehåva en medvetenhet av att inte färga vårt material eller välja ut data som kan vara påverkad eller färgad av vår förförståelse. För att minska risken valde vi därför att föra gemensamma diskussioner om vilka teman och koder vi funnit för att sedan sammanställa dessa tillsammans. Vidare valde vi båda att delta vid samtliga intervjuer för att tillförsäkra trovärdighet genom att två personer lyssnar och kan uppfatta eventuella missförstånd samt ställa följdfrågor. Överförbarhet blev viktigt i relation till vårt resultat där vi tydligt presenterar vårt resultat av studien och hur vi applicerar resultatet till tidigare forskning, teorier samt studiens relevans i relation till andra miljöer. För att tillförsäkra att studien skulle vara pålitlig var det viktigt att tydligt redogöra för de metodval vi valt för att andra ska kunna göra liknande studier. I relation till kriteriet möjligheten att styrka och konfirmera var det viktigt att vi var medvetna om vår egen påverkan på studien och därför förklara vår förförståelse av studiens ämne.

5.8.2 Äkthet/autenticitet

Utöver de fyra delkriterier av tillförlitlighet finns fem kriterier för att en studie ska benämnas som äkta (Bryman, 2018). Vilket är följande: rättvis bild, ontologisk autenticitet, pedagogisk autenticitet, katalytisk autenticitet och taktisk autenticitet. Rättvis bild handlar om att studien ger en rättvis bild utav åsikter och uppfattningar som studiens deltagare har. Ontologisk autenticitet handlar om hur studien hjälper deltagarna att få en bättre förståelse av deras miljö.

Pedagogisk autenticitet handlar om hur deltagarna har fått en annan bild av hur människor i en likvärdig miljö upplever saker. Katalytisk autenticitet handlar om hur studien bidragit till att deltagarna har förändrat sin situation. Taktisk autenticitet innebär att studien bidragit till att deltagarna har fått möjligheter att vidta de åtgärder som krävs (ibid).

Det har varit väsentligt för oss att i arbetet se till att skapa en äkthet i studien. Vi har haft som ambition och mål att genom studien lyfta viktiga fenomen och aspekter som deltagarna uppgett under intervjuerna, för att påvisa deltagarnas tankar som både kunde skilja sig åt samt vara likvärdiga. Genom att anpassa vår intervjuguide och ställa olika typer av frågor ville vi också öppna upp möjligheten för deltagarna att tänka och reflektera över sin miljö utifrån olika aspekter. För att kunna uppmäta äkthet kommer vi efter studien är klar att dela med oss utav studiens resultat. Detta för att påvisa deltagarna deras erfarenheter och kunskaper om studiens ämne för att de sedan ska få möjlighet att förbättra sin miljö.

5.9 Forskningsetiska övervägande

I forskning spelar etiska övervägande och riktlinjer roll för att tillförsäkra kvaliteten, genomförandet av studien samt hur resultatet av studien förmedlas till samhället på ett ansvarsfullt sätt för att bidra till utveckling (Vetenskapsrådet, 2017). Att inneha en god forskningssed handlar om att forskaren följer den lagstiftning som finns för att respektera och skydda människan. God forskning bygger på att vara objektiv, opartisk och oberoende samt att forskaren utgår från att bedriva studien ärligt och tillförlitligt (ibid). Bryman (2018) presenterar fyra forskningsetiska principer som är av betydelse att ta hänsyn till i utformandet av en studie, vilket är följande: Informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. De fyra forskningsetiska principerna har som grundfunktion att ge villkor samt riktlinjer i relationen mellan forskare och respondent (Vetenskapsrådet, 2002).

Informationskravet handlar om forskarens skyldighet att delge deltagarna information om studiens syfte och de moment som ska ingå i studien samt att deltagarnas deltagande är frivilligt (Vetenskapsrådet, 2002). För att tillförsäkra informationskravet i studien informerades deltagarna innan intervjun syftet med studien samt deras rätt att frivilligt avböja sitt deltagande. Som forskare har man en skyldighet att informera deltagarna om alla möjliga faktorer som kan ha en eventuell påverkan på deras deltagande (Vetenskapsrådet, 2002).

Därför var det av vikt för oss att också skicka ut ett informationsbrev (Bilaga 2) via mail till deltagarna innan intervjun, som redogjorde syftet med studien samt deras frivillighet att delta.

För oss var det viktigt att vi bedrev studien och intervjuerna utifrån deltagarnas samtycke. Samtyckeskravet handlar om att ge deltagarna i studien rätten att själva bestämma om de vill medverka i studien eller inte (Vetenskapsrådet, 2002). Vidare beskrivs samtyckeskravet som deltagarens egen rätt att ge sitt samtycke och att det är de som äger rätten till deltagandet (ibid). För att tillförsäkra att deltagarna i studien delgivet sitt samtycke till studien skickade vi i samband med informationsbrevet utan en samtyckesblankett (Bilaga 2), där deltagarna fick information om vad de samtycker till. Vi informerade deltagarna via samtyckesblanketten att de antingen kunde fylla i blanketten och skicka den tillbaka till oss eller om de ville ge ett muntligt samtycke vid intervjun.

Konfidentialitetskravet handlar om att forskaren behöver ta hänsyn till deltagarnas anonymitet och behandla deras uppgifter på ett säkert sätt (Vetenskapsrådet, 2002). För att tillförsäkra att konfidentialitetskravet uppfylldes i studien var det viktigt för oss att behandla deltagarnas uppgifter samt information med säkerhet. Vi har därför i studien avidentifierat deltagarna och istället benämnt deltagarna utifrån respondent och en siffra till exempel respondenten 2. Vid våra intervjuer tillförsäkrade vi konfidentialitetskravet genom att tillfråga deltagarna om de godkände att vi spelade in intervjun. Genom informationsbrevet (Bilaga 1) vi skickade till deltagarna har de också fått information om att alla uppgifter de lämnat kommer att förstöras efter att examensarbetet är klart och godkänt.

Nyttjandekravet handlar om att all insamlad data enbart får användas i studien och till forskningssyfte (Vetenskapsrådet, 2002). Utifrån nyttjandekravet använde vi bara den information i den insamlade data som var relevant för vår studies syfte och frågeställningar. Vidare förhåller vi oss till nyttjandekravet genom att vi i informationsbrevet (Bilaga 1) meddelar deltagarna att all insamlad data enbart kommer att användas i studiens forskningssyfte.

6. Resultat och analys

Syfte med studien är att undersöka hur socialarbetare på ekonomiskt bistånd resonerar om barns delaktighet. Frågorna som skulle besvaras var följande:

- Hur upplever socialarbetare skillnad i sitt arbete på ekonomiskt bistånd, när barnkonventionen blivit lag?
- Hur skapar socialarbetaren en möjlighet för barn att vara delaktiga i processen av ekonomiskt bistånd?
- Involveras barnrättsperspektivet i processen av ekonomiskt bistånd?

I följande kapitel presenteras resultatet från intervjuerna och de analyseras under de huvudteman som vi identifierade efter kodning och tematisering av den insamlade datan. Först presenteras barnkonventionen och hur respondenterna beskriver förändringen av att barnkonventionen blivit lag i relation till deras arbete på ekonomiskt bistånd. Andra avsnittet lyfter respondenternas arbete med barnrättsperspektivet på ekonomiskt bistånd. I tredje avsnittet presenteras respondenternas arbete på ekonomiskt bistånd i relation till barnen och familjerna. I sista avsnitt presenteras respondenternas syn på barnens påverkan av att växa upp med ekonomiskt bistånd, konsekvenserna av det samt hur respondenterna arbetar för att motverka negativa konsekvenser för barnen.

6.1 Barnkonventionen

Tidigare forskning har påvisat att inkorporeringen av barnkonventionen som lag inte alltid betyder att barns rättigheter ökat (Art, 2014). Det beskrivs vidare i tidigare forskning att det finns problematik i att barnkonventionen kan tolkas på olika sätt, det kan leda till att barns rättigheter inte alltid kan garanteras (ibid). Samtliga respondenter har alla arbetat före och efter barnkonventionen blev lag i Sverige. Majoriteten av respondenterna upplever inte någon märkbar skillnad i deras arbete efter att barnkonventionen blivit lag.

Nej, jag kan faktiskt inte säga att vi har ändrat så mycket... Så det är nåt som redan finns i arbetet, även om det nu finns ord för det på ett annat sätt. (Respondent 1)

Jag känner att det inte blivit någon skillnad på de arbetsplatser jag varit på, nej inget som jag märkt av.
(Respondent 3)

Respondent 1 beskriver det som att barnkonventionen som lag enbart har påverkat arbetet utifrån att det nu finns ord på det arbetet som bedrivs på ekonomiskt bistånd. I relation till de andra respondenterna så beskriver de också en situation av att arbetet inte har påverkats till någon märkbar skillnad. Respondenterna beskriver en situation där det praktiska arbetet inte

har påverkats utan den förändring som har skett är i relationen mellan kollegor och att det förts mer samtal kring barnkonventionen.

Vi har diskuterat och vi kollegor var ganska eniga om att det är lite detsamma. Man tar ju ändå hänsyn till att barn finns med. (Respondent1)

Så jag har hört folk prata om det, att det ska införas och att de känner osäkerhet kring det hur det ska införas och att man blir osäker på hur man ska göra, hur det kommer bli i praktiken och det har jag också känt en viss osäkerhet kring. (Respondent 2)

Ett flertal respondenter uttrycker också en fundersamhet i relation till barnkonventionen och hur de ska arbeta i praktiken utifrån den. Flertalet respondenterna berättar att de tycker att arbetssituationen är densamma som innan, men att barnkonventionen har skapat och öppnat upp frågor om deras arbete mellan kollegorna. Respondenterna ger uttryck för att barnkonventionen inte har påverkat arbetet, men att det skapat en dialog och fundersamhet på arbetsplatserna. En respondent beskriver däremot en annan upplevelse av barnkonventionen och att den blivit lag.

Alltså det är ändå relativt nytt att tänka att barnen har en naturlig plats inom ekonomiskt bistånd. Det är inte så att man struntat i barnen, men det är nytt ... Den största förändringen som har gjorts tänker jag är att man behöver i sina beslut ehh väga in asså väga in barnet, barnperspektivet att man har tagit hänsyn till barnkonvention och dess artiklar, det gör ju att för att ja ska kunna fatta ett korrekt beslut, behöver jag ha kunskap om barnets situation och så. (Respondent 5)

Respondent 5 beskriver att det har blivit en förändring i arbetet på ekonomiskt bistånd avseende barn. Vidare beskriver hen att det fortfarande är relativt nytt och att det är ett nytt tankesätt som nu ska ta plats på ekonomiskt bistånd, som tidigare präglades av ett vuxenperspektiv. Tidigare forskning har också påvisat att ekonomiskt bistånd har präglats av vuxenperspektivet och att barn generellt tenderar att inte ses som en aktör, då ekonomi är en fråga som rör vuxna (Fernqvist, 2011). Den största skillnaden som respondent 5 upplever är att man nu måste väga in barnet i alla beslut och att man måste ta hänsyn till barnkonventionen. Hen ger uttryck för att det är en viktig aspekt för att kunna fatta korrekta beslut, genom att man nu behöver samla in kunskap om barnet och barnets situation. Tidigare forskning har påvisat det respondent 5 beskriver om att barnkonventionen har gjort skillnad för barn i och med att den ställer krav på ökad kommunikation och kontakt med barn samt att synliggöra barnen i processen (Larsson & Hultman, 2020).

I relation till respondent 5 beskriver de andra respondenterna en situation av att barn inte har en naturlig plats på ekonomiskt bistånd och flertalet respondenter uttrycker att det kan vara svårt att involvera barnet.

Jag tänker att det är helt meningslöst att prata om att mamma och pappa inte har sökt så många jobb som vi har sagt, så därför får inte ni några pengar den här månaden. Det är ju lite press, det blir inte en press som barn ska bära liksom. (Respondent 1)

Asså de involveras ju inte alls, faktiskt det är ju mest, det är så många sidor av ekonomin, barn ska inte behöva involveras, det är föräldrarnas ansvar att ta hand om det. (Respondent 3)

Citaten visar på att respondenterna inte tycker att barn bör ha en naturlig plats på ekonomiskt bistånd och att barn inte ska behöva involveras när det gäller ekonomi. Majoriteten av respondenterna beskriver det som tas upp i citaten och ger uttryck för att barn inte har en naturlig plats på ekonomiskt bistånd, vilket även går att se i tidigare forskning. Tidigare forskning har påvisat att det är svårt att göra barn delaktiga på grund av socialarbetares bild av att barn inte bör vara delaktiga i frågor som rör ekonomi (Fernqvist, 2011). Tidigare forskning har också påvisat att implementeringen av barnkonventionen inte har skapat en faktisk skillnad för barns rättigheter (Lundy, Kilkelly & Byrne, 2014). Majoriteten av respondenterna ger uttryck för att det inte blivit någon skillnad för barn och att de inte ska involveras på grund av att ekonomi är en fråga som inte rör barn. Respondenterna beskriver i termer av att barn inte ska behöva bära ansvaret för ekonomi utan att det är föräldrarnas ansvar.

Utifrån respondenternas syn på barnkonventionen och dess påverkan på deras arbete går det att se i relation till respondenterna och deras handlingsutrymme. Handlingsutrymme beskrivs som den möjlighet en socialarbetare har att arbeta och agera mellan regler och det styrs av socialarbetarens egna intressen och värderingar (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Resultatet kan påvisa att majoriteten av respondenterna använder sitt handlingsutrymme till att inte inkludera barnen utifrån deras värderingar, att barn inte är en del av ekonomi eller något som ett barn bör bära ansvara för. Att respondent 5 ser en betydelse av att inkludera barn och att använda sig av barn i sitt arbete, kan härledas till hans värderingar.

I relation till att majoriteten av respondenter inte upplever någon skillnad i att barnkonventionen blivit lag i det praktiska arbetet utan enbart i kommunikation mellan kollegor, kan ses utifrån handlingsutrymme och begreppet gräsrotsbyråkrat. Som Svensson, Johnsson och Laanemets (2008) beskriver så behöver en socialarbetare både få resurser från organisation samt ha egen kunskap för att kunna arbeta med att tillgodose klienters behov. Utifrån det kan det tolkas som att majoriteten av respondenterna saknar resurser från arbetsplatsen och organisation. Det kan också ses som att de saknar egen specifik kunskap om barnkonventionen och därför inte upplever någon skillnad. Att respondent 5 däremot upplever en skillnad kan handla om att hen har fått resurser från arbetsplatsen och organisationen samt att hen innehar egen specifik kunskap om ämnet

6.2 Barnrättsperspektivet

Utifrån hur socialarbetare arbetar med barnrättsperspektivet talar ett flertal av respondenterna om att de alltid har med sig barnet i tanken vid utredningar och beslut.

Jag tänker att barnet finns med i tanken vid beslut även om vi inte alltid pratar med dem. (Respondent 6)

Flera av respondenterna uttrycker att de inte alltid aktivt för samtal med barn utan att barnen finns med i deras tanke vid beslut och att de använder sig av andra strategier för att beakta barnrättsperspektivet på andra sätt. Ett flertal respondenter belyser att de samtalar med de vuxna vid utredningar av familjer på ekonomiskt bistånd och genom det synliggöra barnet utifrån att de ställer frågor om barnets livssituation. Följande respondenter berättar att de ibland kan föra samtal med barn utifrån att barnet själv har frågor eller att barnen själv ansökt om en kostnad på ekonomiskt bistånd. En annan strategi en respondent berättar är att hen beaktar barnrättsperspektivet genom att informera familjer om fonder de kan söka till barnen till exempel majblomman. En annan respondent påvisar att hen beaktar barnrättsperspektivet genom att inte tala med barnen utan istället enbart tala med föräldrarna, då ekonomi är en fråga som inte bör handla om barn.

I relation till att beakta barnrättsperspektivet beskriver majoriteten av respondenter att deras val av hur de arbetar med att se barnrättsperspektivet inte enbart styrs utifrån deras egen tolkning av barnrättsperspektivet, utan också utifrån att de inte har tid och resurser att beakta det.

Ja det är lite både och jag upplever att organisationen inte ger tid för mig att prioritera barnet, så det blir att de tyvärr prioriteras bort. Det är väl liksom vid avslag man ser barnet (Respondent 6)

Ehh, jag känner inte att vi har tid och resurser kring det och jag märker också av ibland att det kan vara svårt för vissa föräldrarna att ta med sina barn. Så det brukar ofta vara svårt kring det, men överlag är det utifrån tiden att vi inte hinner riktigt att ha kontakt med dem här barnen och jag tänker vissa föräldrar dom jag har kontakt med har jag aldrig träffat barnen.Vi hinner ju inte själva träffa alla föräldrar så som vi har kontakt med varje månad. (Respondent 4)

Citaten ovan beskriver en situation där respondenterna upplever att det inte finns tid och resurser att beakta barnrättsperspektivet genom att samtala med barn. Majoriteten av respondenterna uttrycker att organisationen de arbetar inom inte ger dem tid och resurser till att prioritera barnen. Respondenterna uppger att det generellt leder till att de prioriterar bort direkta samtal med barn. Ett flertal av respondenterna ger uttryck för att barnrättsperspektivet främst uppmärksammas i en problemsituation, där det finns en oro för barn eller genom avslag på en familjs ansökan. Respondenterna ger uttryck för att barnrättsperspektivet uppmärksammas i problemsituationer eftersom de måste agera som socialarbete, eftersom det finns ett problem eller en oro för barnet.

Att en familj har barn kan göra skillnad i om det blir avslag eller bifall till exempel har vi haft scenarion där vi fått in en el skuld och en ensamstående vuxen som har dragit på sig en elskuld är vi hårdare mot för att det ändå är en vuxen. Sen kan det vara så att man ändå bifaller för att det kan finnas omständigheter. Men vi är generellt hårdare med familjer utan barn och det är samma sak med hyresskulder (Respondent 1)

Men om barnet skulle säga att det har de dåligt hemma, att det inte får mat där hemma eller likande, men föräldrarna säger annat, då får man göra en orosanmälan till familjeavdelningen (Respondent 3)

Majoriteten av respondenterna beskriver att barnrättsperspektivet främst beaktas i problemsituationer och att de i en sådan situation måste agera utifrån hur barnet blir påverkat. Å andra sidan ger ett flertal respondenter en beskrivning av att de vid de flesta avslagsbeslut där de ska beakta barnet använder de sig av färdiga mallar och autotexter för att förmedla deras budskap att de beaktat barnet.

Ehh vi skriver ju det på varje beslut, varje avslagsbeslut behöver vi lägga till om barnet, Men själva motiveringen som vi alla kör på är ju typ samma för de flesta avslagsbesluten (Respondent 5)

Ja, jag upplever att det finns en saknad i hur jag ska använda barnkonventionen, vad är det jag ska göra. Vi har mallar, men vad säger de, de är ju liksom färdiga att bara klistra in i ett beslut (Respondent 1)

Majoriteten av respondenterna uttrycker en önskan av tydlighet i arbetet kring barnrättsperspektivet genom tydligare arbetsmodeller om vad barnrättsperspektivet är och hur de ska arbeta kring det. Respondenterna uttrycker att situationen som den är nu, är att det finns arbetsmallar och manualer, men att de inte är tillräckliga för att förstå vad barnrättsperspektivet innebär, utan att det istället handlar om färdiga texter de bara hänvisar till vid avslagsbeslut. Tidigare forskning har påvisat det ett flertal av respondenterna beskriver, att det krävs förtydligande och utökning av material till ekonomiskt bistånd i relation till användandet av barnperspektivet (IVO, 2015).

Utifrån hur barnrättsperspektivet beskrivs och används på ekonomiskt bistånd utifrån respondenterna, går det att se arbetet utifrån handlingsutrymme och respondenternas roll som en gräsrotsbyråkrat. En gräsrotsbyråkrat har som uppdrag att balansera klienters behov med organisationens uppdrag och föra dem samman för att båda parter ska uppfatta vad som är rätt och riktigt (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). I studien ger ett flertal av respondenterna uttryck för att de använder sitt handlingsutrymme, genom att de har möjlighet att arbeta utifrån egna tankar på hur de vill skapa delaktighet för barn. En respondent beskriver att hen beaktar barnrättsperspektivet utifrån att den anser att ekonomi är en fråga som inte rör barn. Några andra respondenter beskriver att de har samtal med barn om det är så att barnet själv har frågor eller att barnet ansökt om något och de behöver fråga kring det. Följande beskrivningar av hur respondenterna beskriver hur de beaktar barnrättsperspektivet kan härledas till socialarbetaren som en gräsrotsbyråkrat. En gräsrotsbyråkrat har en egen specifik kunskap som de bär på och det är de själva som vet hur de ska bemöta individer utifrån deras egna föreställningar (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Av respondenternas svar hur de beaktar barnrättsperspektivet ger det uttryck för att de använder sig av barnrättsperspektivet på olika sätt vilket kan ge uttryck för att de bär på olika kunskap. Vidare visar resultatet att socialarbetare har möjlighet att använda sitt handlingsutrymme, vilket är karaktäriserande för en gräsrotsbyråkrat (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

I resultatet framkommer det vidare att några respondenter upplever att de inte kan använda sig av barnrättsperspektivet på grund av brist på tid och resurser, utan de använder sig främst av barnrättsperspektivet vid avslagsbeslut. Respondenterna beskriver en situation där de inte har

tid och resurser av organisationen att arbeta med barnen och att de därför till exempel inte bedriver barnsamtal. Respondenternas beskrivningar påvisar att tidsbrist är ett hinder för att kunna arbeta med barnrättsperspektivet. Brist på tid och resurser från organisationen kan ha en negativ påverkan på klienten utifrån att en gräsrotsbyråkrat är i behov av resurser från organisationen samt sin egen kunskap för att kunna tillgodose klientens behov (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

6.3 Socialarbetarens arbete

Samtliga respondenter i studien beskriver processen kring ekonomiskt bistånd och hur beslut tas utifrån om de blir bifall eller avslag. Det framkommer av samtliga respondenter i studien att de generellt ger fler bifallsbeslut till familjer med barn, än de familjer som inte har barn. Respondenterna beskriver att det är just barnet eller barnen som är den avgörande faktorn som gör skillnad för att en familj får bifall eller inte. Ett flertal respondenter ger uttryck för att de beaktar barnrättsperspektivet vid bedömningar av ekonomiskt bistånd även om de inte benämner begreppet barnrättsperspektivet, så är deras beskrivningar likvärdiga med SKR:s (2018) beskrivning av begreppet. En respondent i studien uttrycker ordagrant att hen tar hänsyn till barnrättsperspektivet i hur avslagsbeslut påverkar ett barn.

Men att en familj har barn kan göra skillnad i om det blir avslag eller bifall till exempel så om en ensamstående vuxen dragit på sig en elskuld är vi hårdare mot de. (Respondent 1)

Och såklart är det en familj så måste man ta hänsyn till barnet, så måste man se vad ett avslag kan innebära, ta hänsyn till barnrättsperspektivet hur de påverkas av det både på lång sikt och på kort sikt. (Respondent 2)

Ett flertal respondenter beskriver vikten av att vid beslut och främst vid avslag vara behjälplig gentemot klienterna. En respondent beskriver att hen alltid försöker hjälpa sina klienter genom att begära in handlingar från klienter som kan visa på särskilda skäl för att bevilja istället för att avslå. En annan respondent beskriver att hen hänvisar sina klienter till fonder de kan söka specifikt för sina barn, för att den inkomst de får ifrån en fond får inte ekonomiskt bistånd ta upp som pengar på deras ansökan. Ett flertal respondenter ger vidare uttryck för att de är behjälpliga för sina klienter vid beslut genom att tydligt förmedla budskapet samt att de försöker vara behjälpliga genom att hänvisa till andra kontakter där de kan få hjälp.

Ett flertal respondenter beskriver att ekonomiskt bistånd är fyrkantigt och att det kan vara svårt att ändra på riksnormen som är förutbestämd. En respondent beskriver att utifrån det brukar hen kringgå normen och göra det hen kallar en ”habrovink” genom att se andra möjlighet på hur hen kan hjälpa klienten. Utifrån normen beskriver två respondenter också att det förekommer ansökningar avseende kläder och fritidsaktiviteter för barn. Respondenterna beskriver att pengar för fritidsaktiviteter samt kläder är inbakade i riksnormen och att den är svår att ändra. Utifrån det beskriver en av respondenterna att hen då kan behöva lägga till en extra klädnorm utöver riksnormen för att ett barn till exempel har växt ur sin overall.

Samtliga respondenter ger uttryck för att deras arbete påverkas av om det finns barn i en familj eller inte. Utifrån ovan går det att tolka det som att respondenterna använder sitt handlingsutrymme och den makt de har som gräsrotsbyråkrat att ta beslut och handla utefter det de anser vara lämpligt i situationen (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). I studien blir det tydligt att samtliga respondenter uttrycker att barnen är en faktor där beslut bör ses över en extra gång och att de beslut som påverkar barn ska formuleras tydligt. Att som socialarbetare arbeta med sitt handlingsutrymme handlar om att de arbetar och agerar mellan de regler som en organisation bestämt (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Flera av respondenterna i studien beskriver situationer där de arbetar med att agera mellan organisationens regler. Som en respondent beskriver så upplever hen att ekonomiskt bistånd är fyrkantigt och att hen då brukade se över hur hen själv kan agera för klientens bästa. Respondenterna ger uttryck för att de använder sig av olika metoder när de fattar beslut avseende deras klienter. Vilket kan ses som att de har egna intressen och värderingar, där handlingsutrymmet ger de möjlighet att göra egna bedömningar utifrån klientens individuella behov (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

6.4 Barn på ekonomiskt bistånd

I denna studie som i såväl tidigare forskning finns det resultat som visar på att barn kan ta skada av att inte få vara delaktiga och att barn har en större medvetenhet kring ekonomi, än vad vuxna kan tro (Fernqvist, 2011). Ett flertal respondenter i studien beskriver att barn är medvetna om sin ekonomiska situation och att barn kan komma till skada om de inte får vara delaktiga och prata. Några respondenter beskriver olika riskfaktorer som kan uppstå för barn som lever på ekonomiskt bistånd. En respondent beskriver att det är en konstant oro som kan finnas för barnet, som påverkar dem negativt. En annan respondent ger uttryck för att barn

kan påverkas negativt av att leva på ekonomiskt bistånd och att det kan ge förhöjd risk för missbruk och depression. Tidigare forskning har visat på konsekvenserna av att leva i ekonomisk utsatthet och barns medvetenhet kring deras ekonomiska situation (Fernqvist, 2012).

Det är en förhöjd risk för både depression och missbruk, alltså många faktorer ökar när man går på försörjningsstöd. (Respondent 1)

Det är viktigt att inte glömma bort att dem är barn och tillhör familjen, även om man inte kan berätta allt för de, kan vissa barn behöva höra det, då det skapar oro hos barnet att inte veta vad föräldrarna går igenom och vad de mår dåligt av. Att inte prata med barnen kan leda till skada och påverka barnet negativt. (Respondent 6)

Majoriteten av respondenterna beskriver vikten av att samtala med barn och att det är en faktor som är viktig för att stärka barns rättigheter. Två respondenter i studien berättar att barn ofta vill prata och att de har ett behov att få uttrycka sig. En utmaning som ett flertal respondenter beskriver med att bedriva samtal med barn och skapa delaktighet för barnen på det sättet, är att det kan vara svårt att ha samtal med barn eftersom de inte vill att barnen ska bära ansvar för ekonomin samt att det är en fråga om tid och resurser. Det beskrivs från ett flertal respondenter att de generellt undviker barnsamtal utifrån att de inte vet vilka frågor de ska ställa barnet och att det finns en rädsla kring hur barnet skulle bli påverkat av att få information om ekonomin. Ett flertal respondenter lyfter upp aspekten av att det är viktigt att ha ett tydligt syfte om de ska ha barnsamtal och att frågor de vill ställa barnet har en betydelse.

Samtidigt är det väldigt viktigt att man lyssnar på riktigt, om man ska ha samtal med barnet måste man ha ett syfte med att prata med barnet, att man verkligen vill veta vad barnet säger eller tycker. (Respondent 3)

I resultatet av studien framkommer det att respondenterna i sin egen arbetsroll kan välja att göra egna individuella bedömningar samt avgöra hur de själva vill tillämpa barnrättsperspektivet vid beslut. Detta överensstämmer med gräsrotsbyråkratens möjlighet att ha makt över hur regler bör tillämpas utifrån deras egen kunskap (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Samtliga respondenter ger uttryck för vad de tar hänsyn till vid beslut och hur de väljer att agera för att hjälpa sina klienter. Det kan ses i relation till deras handlingsutrymme och att det är socialarbetaren som själv handlar utifrån sin egen kompetens

och att de ska kunna bedöma rimligheten i sitt handlande (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Utifrån att socialarbetaren själv väljer hur de ska använda sitt handlingsutrymme är det de som också bestämmer om de ska ha barnsamtal eller inte.

7. Diskussion

I följande avsnitt diskuterar vi studiens resultat samt att vi presenterar metoddiskussionen. Avslutningsvis beskrivs slutsatserna av studien, samt hur studien skapat och öppnat upp för förslag på vidare forskning.

Syfte med studien är att undersöka hur socialarbetare på ekonomiskt bistånd resonerar om barns delaktighet. För att uppfylla vårt syfte med studien har följande frågor belyst:

- Hur upplever socialarbetare skillnad i sitt arbete på ekonomiskt bistånd, när barnkonventionen blivit lag?
- Hur skapar socialarbetaren en möjlighet för barn att vara delaktiga i processen av ekonomiskt bistånd?
- Involveras barnrättsperspektivet i processen av ekonomiskt bistånd?

7.1 Resultatdiskussion

Resultaten i studien visar att socialarbetare inte tycker att barnkonventionen har fått en märkbar påverkan på det praktiska arbetet och barns ökade rätt till delaktighet. Samtliga respondenter beskriver att de arbetar med att skapa delaktighet för barn utifrån olika aspekter, men att ett flertal önska att de bedrev mer barnsamtal. Å andra sidan beskriver ett flertal av respondenterna att de inte vet hur de skulle bedriva barnsamtal och i vilket syfte. Samtliga respondenter gav uttryck för ett behov av förtydligande av barnkonventionen och barnrättsperspektivet hur de ska tillämpas i det praktiska arbetet för att öka delaktigheten för barn.

I studiens analys framträder respondenternas bild av barnkonventionens implementering till svensk lag och att den inte varit tillräcklig för att skapa delaktighet för barn. Respondenterna tar upp aspekter om brist på kunskap om barnkonventionen och barnrättsperspektivet samt brist på tid och resurser. Det går i linje med tidigare forskning som visat på att barnkonventionen inte har varit tillräcklig för att skapa delaktighet för barn och att det krävs en utökad kunskap (IVO, 2015). Utifrån resultat i vår studie kan det bero på en okunskap hos

både enskilda socialarbetare, arbetsplatserna som organisation samt de lagverk som saknar tydlighet och att det lämnat utrymme för tolkning. Ett led i den okunskap och brist på tid samt resurser som respondenterna beskriver, kan i sin tur leda till att samtliga respondenter arbetar olika utifrån barnrättsperspektivet. Utifrån det ställer vi oss frågan hur rättssäkert barnrättsperspektivet är och hur barnkonventionen faktiskt ska skapa mer delaktighet för barn utifrån att det blir mer en tolkningsprincip om hur barnet ska bli delaktiga. I relation till rollen som gräsrotsbyråkrat så är det just socialarbetarnas egna värderingar och normer som delvis styr deras arbete gentemot klienten och det är utifrån det som socialarbetaren kan använda sitt handlingsutrymme och göra skillnad (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Frågan blir då om det är positivt att ha ett handlingsutrymme i relation till barnkonventionen eller om det ger upplopp för att barn behandlas olika på ekonomiskt bistånd. Samtidigt utgår ekonomiskt bistånd ifrån principen att bedöma varje enskilt fall och därav kan det vara av vikt att socialarbetarna har sitt handlingsutrymme och kan agera och tolka lagen utifrån deras klients behov.

I relation till det ett flertal respondenter beskriver om hur de inte har möjlighet att arbeta med barnrättsperspektivet och att de inte vet hur barnkonventionen faktiskt ska tillämpas i praktiken utifrån brist på tid och resurser. Tolkar vi det utifrån att det är en ny lag och att organisationerna där respondenterna arbetar inte har omprövat sitt arbete i relation till den nya lagen och hur den faktiskt bör tillämpas på det praktiska arbetet. Vilket i sin tur kan påverka att respondenterna upplever en fundersamhet och svårighet i att involvera barnen genom till exempel barnsamtal, på grund av att arbetet inte har omorganiserats till den nya lagen. Vi kan se det i relation till handlingsutrymme och att för en socialarbetare ska kunna bedriva sitt handlingsutrymme så måste det finnas resurser på arbetsplatsen som möjliggör det (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

I studien kommer det fram att samtliga respondenter beaktar barnrättsperspektivet på olika sätt i sin handläggning och beslut på ekonomiskt bistånd. Respondenterna beskriver att de beaktar barnrättsperspektivet både på kort och lång sikt. Det framkommer att barnrättsperspektivet främst uppmärksammas vid avslagsbeslut och inte vid bifallsbeslut. Vi tolkar det som att barn fortfarande inte ses som egna aktörer samt rättsbärare och att ekonomi fortfarande är en fråga som tillhör vuxna. Det blir tydligt även när respondenterna beskriver att de inte bedriver barnsamtal utan inhämtar information om barnet från till exempel föräldrarna eller att de inte involvera de alls. Detta är något som överensstämmer med tidigare

forskning som påvisat att barn inte ses som aktörer i frågor om ekonomi, utan att det tillhör de vuxnas (Fernqvist, 2011). Vi tolkar det som att bilden av att barn inte är egna rättsbärare fortfarande lever kvar, trots att barnkonventionen menar att barn är det.

I studien framträder också intressanta aspekter kring barns delaktighet via barnsamtal. I relation till Socialtjänstlagen (SFS 2001:453) har ekonomiskt bistånd som skyldighet att inkludera barn och låta de föra sin talan genom att de har rätt att få komma till tals. Trots det framkommer det att ett flertal respondenter tycker att barnsamtal inte bör bedrivas, av anledningen att skydda barnet och att de utifrån det beaktar barnrättsperspektivet. Att barnsamtal inte sker tror vi kan härledas till bristen av tydliga riktlinjer och manualer kring hur barnsamtal bör bedrivas på ekonomiskt bistånd i relation till barnkonventionen, vilket ett flertal av respondenterna själva ger uttryck för. Barnrättsperspektivet framstår i studien av samtliga respondenter som svårtolkat utifrån att de beskriver en fundersamhet kring det samt att de arbetar så olika utifrån det. Att respondenterna upplever en svårighet kring begreppet uttrycks vidare genom att de önskar tydliga riktlinjer och en utökad kunskap om användandet av barnrättsperspektivet på ekonomiskt bistånd.

7.2 Metoddiskussion

För att besvara studiens syfte använde vi oss utav en kvalitativ ansats med semistrukturerade intervjuer. Vi genomförde sex intervjuer med socialarbetare på ekonomiskt bistånd. Studiens omfattning är en liten grupp respondenter där tre av att respondenterna arbetade på samma arbetsplats, vilket kan ha påverkat utfallet på studien. Vi är medvetna om att respondenterna från samma arbetsplats har samma riktlinjer att följa och därmed kan deras synsätt av barnkonventionen och barnrättsperspektivet vara likvärdigt. Respondenterna som arbetar på samma arbetsplats kan också ha påverkat varandra inför intervjuerna, om de haft diskussioner om att de ska delta i vår studie. Det kan i sin tur ha påverkat tillförlitligheten i studien, vilket är viktigt att vara medveten om. En annan aspekt att reflektera över är att samtliga respondenter var kvinnor samt att de tillhörde en likvärdig åldersgrupp och att resultatet skulle kunna bli annorlunda om det var en annan könsfördelning och åldersfördelning.

Vid urvalet av hur vi skulle komma i kontakt med respondenter gjordes det utifrån tvåstegsurval samt bekvämlighetsurval. Tre av respondenterna fick vi kontakt med genom att vi kontaktade organisationer för att sedan välja ut tre personer som var relevanta för studien.

Att vi valde ut respondenterna själva kan ha påverkat tillförlitligheten (Vetenskapsrådet, 2002). Valde vi ut respondenter som vi tyckte hade den kunskapen vi ville undersöka? De tre andra respondenterna valdes ut genom bekvämlighetsurval eftersom det var svårt att hitta respondenter som hade möjlighet att delta i studien. Då en av oss kände respondenterna sen innan så kan det ha påverkat resultatet. För att minimera risken att påverka studien valde vi därför att den som kände respondenten inte skulle hålla i intervjun utan istället vara med och anteckna samt ställa följdfrågor vid behov. Om det påverkade respondenterna är svårt att svara på.

I relation till att vi bedrev en intervjustudie har det varit av vikt för oss att vara medvetna om oerfarenhet av att genomföra intervjuer vilket kan ha påverkat hur intervjufrågorna formulerats och därmed kan ha påverkat resultaten. Under intervjuernas gång upptäckte vi att vi behövde omformulera våra intervjufrågor, ta bort frågor som inte vara relevanta för studien samt lägga till nya frågor. Detta utifrån att varje ny intervju bidrog till ny kunskap om hur en intervju kan gå till samt vilka frågor som är relevanta för studiens syfte. Som Trost (2014) beskriver kan det vara bra att ändra om en intervjuguide efter några intervjuer och korrigera intervjuguiden och dess frågor. Om vi haft större kunskap och erfarenhet av hur intervjuer bedriv kanske våra resultat hade sett annorlunda ut.

I studien använde vi oss av vetenskapliga artiklar och studier för att få stöd i tidigare forskning. Valet vi gjorde var att begränsa tidigare forskning till artiklar och studier som var publicerade under 2000-talet för att få ett aktuellt forskningsläge. Att några av artiklarna och studierna var internationella beror på att det inte finns tillräckligt med forskning på ämnet i Sverige, vilket i sin tur skulle kunna påverka tillförlitligheten i vår studie. Resultatet i vår studie påvisar ändå på att de internationella studierna har likvärdigt resultat som vår studie. Man kan ifrågasätta vår studies tillförlitlighet i relation till att det är en lite grupp respondenter och där hälften av respondenterna arbetar på samma arbetsplats. Hade vi haft fler respondenter hade vi kunnat få en större tillförlitlighet i studien, då fleras upplevelser hade uppmärksammats. Tidigare forskning tyder trots allt på samma resultat som vår studie, vilket kan härledas till att studien har en god tillförlitlighet. I studien använde vi teorin om handlingsutrymme och gräsrotsbyråkrater för att analysera den insamlade datan. Vi upplevde att utifrån studiens syfte och frågeställningar var följande teorier relevanta för att förklara socialarbetares upplevelser av barnkonventionen och barnrättsperspektivet. Teorin om handlingsutrymme och gräsrotsbyråkrater skulle kunna förklara socialarbetares handlande på

ekonomiskt bistånd i relation till dem själva, organisationen, lagen samt barnen. En annan teoretisk utgångspunkt vi hade kunnat gå in mer på är socialarbetets maktperspektiv för att kunna få en djupare analys av resultatet. Hade vi analyserat resultatet utifrån maktperspektivet hade vi kunnat analysera socialarbetarens makt gentemot att inte vilja göra barn delaktiga på ett djupare plan, eftersom socialarbetaren har en överordnad positionen över barnet avseende deras kompetens och att de är beslutfattare.

7.3 Slutsatser och förslag på vidare forskning

Avslutningsvis vill vi påvisa att vi ser ett behov av mer forskning kring barnrättsperspektivet och barnkonventionens arbete i handläggning av ekonomiskt bistånd. Det vi kunnat utläsa är att tidigare forskning påvisat att barn som lever på ekonomiskt bistånd kan påverkas negativt av det samt att tidigare forskning uppmärksammat att det finns brister i hur organisationer som ekonomiskt bistånd brister i att använda sig av barnrättsperspektivet och barnkonventionen i sitt arbete. I vår studie har också den insamlade datan påvisat dilemman som socialarbetare på ekonomiskt bistånd möter i relation till barnrättsperspektivet och barnkonvention samt utifrån deras handlingsutrymme. Vi upplevde det svårt att hitta studier och forskning på hur socialarbetare på ekonomiskt bistånd i praktiken ska arbeta med barnrättsperspektivet och hur barn påverkas av att vara delaktiga genom samtal vid handläggningen av ekonomiskt bistånd. Vi har i vår egen studie uppmärksammat att socialarbetare talar i termer om att de vill att barn ska vara delaktiga, men att de beskriver olika scenarier till när, varför eller varför inte ett barn ska vara delaktig. Vi har kunnat uppmärksamma i studien att det finns ett behov av att få en tydlighet hur socialarbetare ska arbeta i praktiken med barnkonventionen och barnrättsperspektivet, och det är något vi önskar att forskning inom socialt arbete och riktar sitt fokus mot.

Referenslista

Ahrne, Göran & Peter Svensson (2016) Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Ahrne, Göran och Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Allwod, Carl Martin (2021) Forskningsproblemet i forskningsprocessen. I: Klingberg, Gunilla och Hallberg, Ulrika (red.) *Kvalitativa metoder-helt enkelt!* Lund: Studentlitteratur AB

Art, Karin (2014) Twenty-Five Years of the United Nations Convention on the Rights of the Child: Achievements and Challenges. *Netherlands International Law Review*, 61(3), 267–303.

Barnombudsmannen (2021) *Det här är barnkonventionen*.

<https://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/om-barnkonventionen/>

Hämtad 22-03 -29

Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Eriksson-Zetterqvist, Ulla & Göran Ahrne (2016) Intervjuer. I: Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Fernqvist, Stina (2012) Barns strategier och ekonomisk utsatthet: knappa resurser som utgångspunkt för en förhandling av positionerna i familjen. *Sociologisk forskning*, 49(3), 173–188.

Fernqvist, Stina (2011) Redefining participation? On the positioning of children in Swedish welfare benefits appeals. *Sage journals*, 18 (2), 227–241.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO (2015) *Svårt att förverkliga barnens bästa? Om barnperspektivet vid beviljande av ekonomiskt bistånd*

<https://www.ivo.se/globalassets/dokument/publicerat/rapporter/rapporter-2015/svart-att-forverkliga-barnens-basta-rapport.pdf> Hämtad:22-04-04

Kunskapsguiden (2020) Ärendehandläggning <https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/ekonomiskt-bistand/yrkesintroduktion-for-socialsekreterare-inom-ekonomiskt-bistand/arendehandlaggning/> Hämtad 22-04-04

Larsson, Moinca & Elin Hultman (2020) *Barns Rätt till delaktighet vid beslutsprocesser inom den sociala barnvården. Vad betyder barnkonventionen och den rättsliga utformningen för tillämpningen i praktiken?* Barn nr. 3-4 2019:85–101 ISSN 2535–5449

Lipsky, Michael (1980) *Street-level bureaucracy: dilemmas of the individual in public services*. New York: Russel sage fonnudation.

Lundy, Laura, Ursula Kilkelly & Bronagh Byrne (2013). Incorporation of the United Nations Convention on the Rights of the Child in Law: A Comparative Review. *In The Future of Children's Rights*, 21 (3)

Mansikka, Jan-Erik & Marina Lundqvist (2019) Barns perspektiv och delaktighet som ideologisk orientering för småbarnspedagogik i Finland. *Nordiska tidskrift för pedagogikk og kritik* 5:111–129

Näsman, Elisabeth, Stina Fernqvist, Christina von Gerber & Sociologiska institutionen, (2008) Det osynliga barnet i bistandsärenden. *Advokaten- Tidskrift för Sveriges advokatsamfund*. Nr 1 2008 Årgång 74. <https://www.advokaten.se/Tidningsnummer/2008/Nr-1-2008-Argang-74/Det-osynliga-barnet-i-bistandsarenden/> Hämtad 22- 03-29

Regeringskansliet (2020) *Barnkonventionen som svensk lag*.
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/01/idag-bilir-barnkonventionen-svensk-lag/> Hämtad 22-03-29

SFS 2001:453. Socialtjänstlag

Socialstyrelsen (2018) *Att samtala med barn - Kunskapsstöd för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården* <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2018-11-14.pdf>
Hämtad 22-03-30

Socialstyrelsen (2021b) *Barn och unga*
<https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/>
Hämtad: 2021-03-29

Socialstyrelsen (2015) *Beaktande av barnperspektiv vid ekonomiskt bistånd*

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2015-1-46.pdf> Hämtad: 22-03-28

Socialstyrelsen (2021a) *Ekonomiskt bistånd Handbok för socialtjänsten*

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2021-5-7389.pdf> Hämtad: 22-03-28

Socialstyrelsen (2021c) *Individ- och familjeomsorg-Lägesrapport 2021*

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-3-7311.pdf> Hämtad: 22-03-30

Svensson, Kerstin, Eva Johnsson, & Leili Laanemets (2008). *Handlingsutrymme: utmaningar i socialt arbete*. Natur & kultur.

Sveriges kommuner och landsting, SKR (2018) *Barnrättsperspektivet- vad innebär det?*

<https://skr.se/download/18.5627773817e39e979ef38da5/1642168385526/5469.pdf> Hämtad: 22-04-04

Thörner, Agneta (2017) *Vi kan inte bara utgå från barnens intresse. Pedagogers guding av barns intresse i förhållande till förskolans målstyrning*. Högskolan i Borås/ Göteborgs Universitet

Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer* (4 uppl.). Studentlitteratur AB

UNICEF (1989) *Barnkonventionen*

<https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/barnkonventionen> Hämtad: 22-03-29

UNICEF (2020b) *Barnkonventionen har blivit svensk lag*

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnkonventionen-som-svensk-lag/#:~:text=Barnkonventionen%20blir%20svensk%20lag%20den,fattar%20beslut%20som%20r%C3%B6r%20barn.> Hämtad 22-03-29

UNICEF (2020a) *Barnkonventionens ställning i Sverige*

<https://unicef.se/projekt/barnkonventionens-stallning-i-sverige> Hämtad:2022-04-04

UNICEF (2020c) *Handbok för barns delaktighet och inflytande*

<https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/unicefs-handbok-for-barns-delaktighet-och-inflytande> Hämtad 22-04-04

Vetenskapligarådet (2017) *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapligarådet

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Vetenskapligarådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk.*

Samhällsvetenskaplig forskning. <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2002-01-08-forskningsetiska-principer-inom-humanistisk-samhallsvetenskaplig-forskning.html>

Stockholm: Vetenskapligarådet

Bilaga 1: Intervjuguide

Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

- Hur länge har du arbetat som socialsekreterare på ekonomiskt bistånd?
- Har du någon utbildning utöver socionom som är relevant för ekonomiskt bistånd?
- Hur ser dina arbetsuppgifter ut?

Hur fungerar processen kring utredning av ekonomiskt bistånd

- Hur går det till när ni tar beslut om ekonomiskt bistånd?
- Vad anser du är viktig i ett sådant beslut?
- Vilka aspekter tar du hänsyn till vid utredning av ekonomiskt bistånd?

Involvering av barn

- Vilken betydelse får barnen i beslut som rör deras föräldrar?
- Hur jobbar du för att involvera barnet i utredningen? besluten?
- Hur viktigt tycker du det är att involvera barnen?
- Hur tolkar du själv begreppet "barnperspektiv" utifrån ditt arbete på ekonomiskt bistånd?
- Hur ser ditt arbete ut utifrån barnrättsperspektivet eller hur upplever du det är att arbeta med barnrättsperspektivet?
- Finns det andra sätt du skulle vilja jobba mer med barnperspektivet? → Hur, varför, varför inte?
- Upplever du att arbetsplatsen ger dig möjlighet att arbeta med barnrättsperspektivet utifrån ditt handlingsutrymme? Har du tid och resurser?

Barnkonventionen som lag- Skillnad eller inte?

- Upplever du någon skillnad nu, jämfört med innan barnkonventionen blev lag?
- Vad skulle du säga är den största förändringen som gjorts?
- Har barn fått större inflytande nu, än tidigare?

Samtal med barn

- Vilka skillnader finns i samtal med barn, jämfört med föräldrarna?
- Finns det några faktorer som spelar roll, beroende på hur mycket ni väljer att lyssna på barnet eller ej?

- Vad är viktigt att tänka på i samtalet med barn?
- Hur utforma du samtalen med barn?
- Finns det något som du väljer att inte ta upp i samtalen med barnen?
- Sker samtalen med barnen, själva eller med målsman i rummet?
- Vad känner du är den största rädslan inför samtal med barn?

Din roll som samtalsledare

- Vad är viktigt för dig att tänka på i samtal med barn, för att barnet ska känna sig delaktig?
- Hur gör du som samtalsledare för att skapa en trygghet för barnet?
- Hur hanterar du spänningsfältet mellan att vara professionell men också personlig i samtal med barn?
- Är det någons röst som du tar speciellt hänsyn till om barnen vill olika jämför med de vuxna? Till exempel om barnet berättar att den inte får mat hemma, men föräldrarna upplever den.

Relation

- Hur gör du för att bygga upp en relation till barnen?
- Är det extra viktigt i vissa sammanhang att man skapar en bra relation till barnen?
- Vad är det viktigaste att fokusera på i relationen med barnen?

Bilaga 2: Informationsbrev

Hej!

Vi är två socionomstudenter på Lunds Universitet som ska genomföra vårt examensarbete om hur socialarbetare involverar och tar hänsyn till barnen vid utredningar av ekonomiskt bistånd. Vi söker därför socialarbetare som arbetar på ekonomiskt bistånd med att utreda familjer om deras rätt till bistånd, för att delta i intervju. Syftet med intervjuerna är att undersöka hur socialarbetare arbetar för att skapa delaktighet hos barnet i deras utredningar.

Den information vi kommer ta del av kommer att behandlas enligt ditt informerade samtycke i form av underskrift av samtyckesblankett. Vidare har du rätt att avbryta din medverkan i studien när du vill och återkalla ditt samtycke. Deltagande i studien sker frivilligt.

Alla uppgifter vi tar del av kommer att behandlas på ett sådant sätt att obehöriga inte kommer kunna ta del av dem och efter att examensarbetet är klart och godkänt kommer alla uppgifter att förstöras.

Studenter:

Ellen Skogshult

e15247sk-s@student.lu.se

Elin Schönning

e15117sc-s@student.lu.se

Handledare:

Anders Lundberg

anders.lundberg@lnu.se

Bilaga 3: Samtyckesblankett

Samtycke till att delta i studien

Jag har skriftligen informerats om vad studien handlar om och samtycker till att delta i studien. Jag är medveten om att mitt deltagande är helt frivilligt och att jag kan avbryta mitt deltagande i studien när jag vill utan att ange något skäl.

Du får själv välja om du vill fylla i samtyckesblanketten eller om du muntligt vill samtycka till deltagande av studien i samband med intervjun.

.....
Underskrift

.....
Namnförtydligande

.....
Ort och datum

Studenter:

Ellen Skogshult

e15247sk-s@student.lu.se

Elin Schönning

e15117sc-s@student.lu.se

Handledare:

Anders Lundberg

anders.lundberg@lnu.se